

ȘCOALA NAȚIONALĂ DE STUDII POLITICE ȘI ADMINISTRATIVE

FACULTATEA DE ȘTIINȚE POLITICE

Departamentul de sociologie

PROGRAM MANAGERIAL

2016 -2020

CONSOLIDARE ȘI DEZVOLTARE INSTITUȚIONALĂ

***POZIȚIONARE CENTRALĂ ÎN COMUNITATEA ACADEMICĂ ȘI PE PIAȚA FORȚEI
DE MUNCĂ***

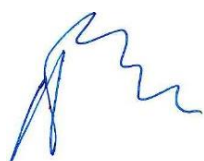
**Proiect privind dezvoltarea specializărilor de sociologie și psihologie din
cadrul Facultății de Științe Politice din SNSPA**

2016-2020

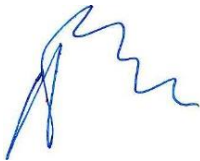
Conf. univ. dr. Alfred Bulai

București

Noiembrie 2015

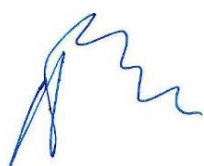

Programul managerial **2016-2020**, *consolidare și dezvoltare instituțională; poziționare centrală în comunitatea academică și pe piața forței de muncă*, este produsul unor reflecții care s-au bazat atât pe experiența de aproape cincisprezece ani de prodecan al Facultății de Științe Politice, cât și pe prețioasele sugestii făcute de-a lungul timpului de colegii mei. Programul surprinde principalele direcții de dezvoltare ale departamentului în contextul actual al dezvoltării instituționale a facultății și a universității noastre. Am încercat să surprind în acest program atât oportunitățile, cât și gama largă de probleme și caracteristici particulare ale sistemului de învățământ superior din România. Totodată, am încercat să țin cont de schimbările actuale ca și de evoluțiile previzibile ale societății românești și europene în privința mutațiilor și redefinirilor structurale la care asistăm, atât în plan social, cât și în privința evoluțiilor pieței forței de muncă, precum și al demersurilor mai largi de profesionalizare în domeniul socio-uman. De asemenea, am avut în vedere obiectivele programului managerial în vigoare în acest moment, pentru perioada 2012-2016, **SNSPA – o posibilă proiecție**, propus de domnul Rector Remus Pricopie. Totodată, am luat în calcul și alte documente cu caracter strategic (*Strategia de dezvoltare a SNSPA* elaborată în 2004 de prof. univ. Vladimir Pasti, *Proiectul pentru reforma SNSPA* elaborat în același an de către prof. univ. Vasile Secăreș și prof. univ. Mihaela Vlăsceanu sau *Programul managerial propus de domnul Cristian Pîrvulescu în 2012 pentru funcția de decan, și el în curs de derulare*, precum și *Planul Strategic al SNSPA* ca și *Carta SNSPA*.

CUPRINS

Introducere	4
Situația actuală	4
Rolul specializărilor sociologice și psihologice în cadrul FSP și a SNSPA	7
Principii și valori (academice, profesionale și științifice)	8
Obiective strategice	11
Dezvoltarea instituțională	11
Cercetarea științifică	12
Activitatea de pregătire practică a studenților și relația cu piața muncii	14
Implicarea în comunitatea științifică	15
Implicarea în proiectele de dezvoltare naționale, prin consultanță și expertiză	15
Prezența în spațiul public a departamentului	16
Politica de resursele umane	16

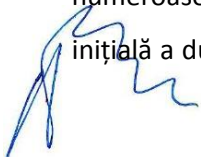
Introducere

Specializarea sociologie a apărut în SNSPA în anul 1999. Mai precis, în anul universitar 1999-2000 a fost propus un nou mod de organizare a Facultății de Științe Politice într-un sistem novator în acel moment, dar care, datorită schimbărilor legislative din acea perioadă, nu a putut funcționa în forma propusă decât în primii cinci ani. Era vorba de un sistem de dublă specializare după modelul specializări majore – minore, cele două specializări din acel moment fiind științe politice și sociologie. În filozofia din acel moment pe care am avut-o împreună cu colegii cu care am definit acel proiect, opțiunile pentru specializările în cauză erau făcute în ciclul al doilea de pregătire, primii doi ani fiind comuni pentru oricare din variante, specializările major și minor fiind obținute doar pe baza creditelor obținute în ciclul al doilea (anii trei - patru). Țin să subliniez că facultatea noastră a fost pe atunci un pionier în România al utilizării sistemului de credite transferabile. Trecerea la sistemul Bologna a schimbat datele și a trebuit să reducem trunchiul comun la doar un an. Mai mult în anul 2004 a apărut o a treia specializare în facultate, cea de Relații Internaționale și Studii Europene, (acreditată în 2009) care a fost definită pe același principiu al trunchiului comun, dar acest lucru a însemnat, din păcate, și o reducere a cursurilor specifice fiecărei specializări. Trebuie să menționez totodată că acel moment a însemnat un recul în privința interesului studenților din anul I pentru sociologie dat fiind că odată cu acel moment au existat mai multe opțiuni, iar pentru studenții de la științe politice specializarea de relații internaționale a fost în general mai atractivă. În fine, specializarea sociologie a fost acreditată în 2008, fiind reacreditată în 2010 și 2015. Din acest motiv, am putea spune că suntem deja o specializare cu tradiție în SNSPA, având în fapt două treimi din vârsta universității.

După anul 2008 am putut acredita și primele programe de master ale departamentului, programul de Antropologie și cel de Studii Fundamentale în Sociologie. De asemenea, s-a înființat în SNSPA școala doctorală de sociologie, mai întâi prin profesorii Paul Dobrescu, Vintilă Mihăilescu și Mihaela Vlăsceanu, iar din 2012 s-a alăturat școlii și profesorul Vladimir Pasti.

Situația actuală

Avem deja cincisprezece ani de activitate în cadrul universității și indiscutabil am cunoscut numeroase succese dar, desigur, am trecut și prin momente dificile. Așa cum am menționat, varianta inițială a dublei specializări și a trunchiului comun pe sistemul anii unu și doi și respectiv trei și patru

au permis inițial o dezvoltare organică consistentă atât a specializării noastre, cât și a facultății în ansamblu. Schimbările legislative au determinat însă redefiniri la care am făcut față în majoritatea cazurilor dar au fost și momente dificile în care am avut probleme importante. Primul astfel de moment a fost în anii 2006 și 2007 când la specializarea sociologie (licență) am avut sub 20 de studenți înmatriculați. Evident că acest lucru s-a răsfârț și asupra programelor de master în anii ulterioari. Odată cu 2008 ne-am redresat și am reușit să avem un număr acceptabil de studenți, dar trebuie să recunoaștem că nu am reușit să ocupăm niciodată toate locurile teoretic alocate sociologiei. (inițial 45, apoi 40). Un al doilea moment dificil a fost cel în care am ajuns la un număr mic de membri ai departamentului (excluzând primii ani când nu existase decât o singură catedră comună). Este vorba de anii 2011-2012, când am ajuns la doar șapte cadre didactice. Aici trebuie spus că deși au existat angajări până în 2009 o parte din noii colegi, din diverse motive, au plecat în scurt timp, iar mai apoi, blocarea posturilor timp de mai muți ani ne-a pus într-o situație dificilă care a devenit cu atât mai problematică în anul 2011 când Ministerul Învățământului a derulat o evaluare națională pilot, care s-a dovedit însă una finală, potrivit căreia specializarea noastră a primit un coeficient extrem de prost și anume C. Nu este cazul să insist asupra corectitudinii procesului, contestat de unele universități în instanță, esențial este doar faptul că prin munca tuturor colegilor am trecut peste acel moment. Este necesar, la același capitol al problemelor, să subliniez o altă nerealizare și anume faptul că în acest an universitar nu am mai putut școlariza studenți la masterul de studii fundamentale de sociologie, master care în mod teoretic va intra în lichidare, acesta fiind anul reacreditării sale, care în aceste condiții a devenit imposibilă.

Este evident însă că în toată această perioadă au existat și numeroase realizări. Mai întâi trebuie spus că apariția școlii doctorale de sociologie a fost un moment extrem de important în definirea rolului specializării noastre în contextul dezvoltării academice a universității. Mai mult, colectivul de la sociologie a fost puternic implicat în dezvoltarea instituțională a SNSPA și trebuie menționat aici faptul că din departamentul nostru a provenit unul din cei patru rectori din istoria SNSPA, doamna Mihaela Vlăsceanu, dar și faptul că tot din cadrul departamentului a provenit și șeful pentru o vreme a școlii doctorale, domnul Vintilă Mihăilescu. Nu în ultimul rând, ar trebui semnalate contribuțiile mai vechi în aceste demersuri de redefinire instituțională ale profesorului Vladimir Pasti.

În prezent avem două programe masterale active, Antropologie și Societate și Imagine, iar un al treilea, în curs de autorizare, în domeniul problematicii romilor. Cea mai mare realizare însă, în opinia mea, este transferarea specializării psihologie de la Facultatea de comunicare (prin contribuția domnului Rector Remus Pricopie și a șefului departamentului nostru din acel moment, Vladimir Pasti) și acreditarea ei în acest an. Ca urmare a acreditării, presiunea candidaților pentru ocuparea locurilor

bugetate a crescut semnificativ, ceea ce, analizând contextul ofertelor și cererilor de pe piața academică, ne dă un capital de speranță important în perspectiva următorilor ani. Din păcate, pentru specializarea sociologie, ocuparea numărului alocat de locuri bugetate reprezintă încă un obiectiv greu de atins.

Indiscutabil, alături de aceste realizări instituționale trebuie să subliniem o serie întreagă de realizări academice. Este vorba de implicarea tuturor colegilor în activitățile profesionale intra și extrauniversitare. Menționez sintetic câteva astfel de realizări:

- Programul Cartografierea socială a Bucureștiului și seria de conferințe, mese rotunde și dezbateri care au însoțit acest program. (2009 - 2012)
- Programe de cercetare și de dezvoltare instituțională și menționez principalele mari programe derulate pe baza finanțărilor europene: Formarea și dezvoltarea aptitudinilor și interesului pentru cercetarea științifică teoretică și aplicativă a studenților din cadrul programelor de licență și masterat din domeniul științelor sociale"; Construcția și implementarea unui program de doctorat inovator și interdisciplinar pe problematica populației române; Revenirea foștilor deținuți pe piața muncii și integrarea lor în societate; Inovație și competențe în programele de master - o perspectivă aplicativă, orientată spre nevoile specifice ale beneficiarilor din sistemul penitenciar. La toate aceste programe au participat majoritatea membrilor departamentului.
- Participarea membrilor departamentului în dezbaterile publice a problemelor sociale și politice, facultatea noastră având de departe o poziție de top în sistemul universitar românesc în ceea ce privește prezența publică în mediul online, presă scrisă, audiovizuală ca și în presa culturală. Putem spune fără rezerve că paradigma sociologiei publice este prezentă în mod plener în activitatea departamentului nostru.
- Revista Societate Reală, care, deși a apărut inițial ca un șir de volume ale unei singure lucrări, a fost redefinită în prezent ca revistă, desigur, încă nu a fost poziționată în sistemul publicațiilor academice naționale.
- Lucrări colective în care au participat mai mulți colegi din departament și menționez aici volumul apărut în 2012 sub coordonarea lui Vintilă Mihăiescu și Cătălin Stoica. "Iarna vrajbei noastre. Protestele din ianuarie februarie 2012 din Piața Universității", dar și volumul în curs de apariție la editura Polirom, Ficțiunea, pe care îl coordonez împreună cu Cătălin Partenie.
- Conferința internațională "Fiction" coordonată de mine în colaborare cu Cătălin Partenie.
- Conferința internațională "Industrial Relations in Europe Conference" (IREC) 2013" organizată de Aurelian Muntean

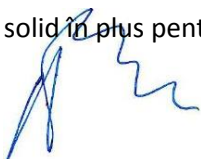

- Seria de dezbateri Dialoguri, în cadrul căreia au avut loc mai multe dezbateri: "Dialog despre cunoaștere și limbaj", "Dialog despre mască", "Dialog despre migrație", "A Dialogue About Learning Through Body and Mind".
- Conferințe și dezbateri semestriale, inclusiv sesiuni de comunicări științifice studentești
- Cercul de psihologie, susținut prin activitatea deosebită a tinerei noastre colege, Cătălina Roșca.
- Cafeneaua sociologilor.

Desigur mai puteau fi menționate și multe alte proiecte mai mici și îmi cer scuze colegilor ai căror activități nu au fost nominalizate în această scurtă prezentare. Nu vreau însă să vă propun o viziune triumfalistă pentru că nu este deloc cazul. Este evident că toate aceste evenimente au avut multe aspecte pozitive, dar și unele care ar trebui să constituie subiectul unor reflecții importante. Mă refer în primul rând la o slabă prezență a studenților (cu unele excepții) dar trebuie să recunoaștem că nici colectivitatea noastră academică nu a funcționat întotdeauna așa cum ar fi fost de dorit.

Rolul specializărilor sociologie și psihologie în cadrul FSP și a SNSPA

În opinia mea, după anul 2000, departamentul de sociologie a jucat un rol extrem de important în construcția instituțională a FSP și SNSPA. Academic, dimensiunea dată de științele sociale și perspectiva indusă de sociologie au constituit un plus major în pregătirea studenților de la științe politice, fapt apreciat de studenți, dar și de angajatori. Facultatea noastră a căpătat un profil distinct pe piața academică din România și un avantaj competitiv pentru moment neegalat național. Specializarea sociologie a beneficiat la rândul ei de suportul colegilor de la științe politice, fără de care nu am fi putut dezvolta specializarea, iar studenții noștri au căpătat, dincolo de pregătirea profesională în sociologie și două alte perspective în profesionalizarea lor: cea politică și cea a guvernării și a managementului politicilor publice, făcând ca absolvenții noștri să aibă oportunități în plus pe piața forței de muncă. Instituțional, sociologia a avut un rol major în procesul dezvoltării universității în ultimii cincisprezece ani. Asistăm în acest moment la un ușor recul în privința implicării noastre în problematica de ansamblu a școlii și cred că în etapa următoare va trebui să ne regăsim activismul și mai ales să sporim contribuția noastră la procesul de dezvoltare al facultății și al universității. Începând cu acest an universitar, odată cu acreditarea specializării psihologie cred că avem un argument foarte solid în plus pentru ca să ne îndeplinim un astfel de obiectiv.

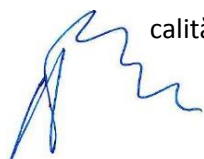

Principii și valori (academice, profesionale și științifice)

Trec în revistă într-o modalitate sintetică câteva principii care vor constitui reperele valorice ale mandatului de director al departamentului. Am împărțit aceste principii în două categorii. Primele se referă la cadrul instituțional al funcționării departamentului, a doua categorie, mai largă, privește principiile și valorile profesionale referențiale pentru mine.

Principii ale managementului departamentului.

1. **Transparența.** Cred că pentru buna funcționare a oricărei structuri organizaționale, indiferent de nivelul despre care vorbim, este esențială asigurarea transparenței acțiunilor și deciziilor care se iau, atât în plan intern, față de membrii respectivei organizații, cât și extern în raport atât cu colegii din alte structuri care fac parte din aceeași organizație, în cazul nostru, SNSPA, cât și cu publicul larg. Într-o universitate, mai mult, transparența trebuie să fie un reper central al managementului în raport cu beneficiarii centrali ai activităților noastre - studenții.
2. **Echipa.** Dezvoltarea instituțională presupune în primul rând colective, echipe, dar mai ales o comunitate profesională care să funcționeze unitar. Indiferent de implicarea individuală, o organizație academică nu poate fi cu adevărat eficientă decât dacă funcționează ca o comunitate profesională unitară, care are un plan comun de acțiune, care comunică și relaționează unitar. Puterea unei comunități academice stă întotdeauna în unitatea sa, în ceea ce membrii ei pot să facă împreună. Din păcate nu am reușit întotdeauna să avem un astfel de climat și nu mă refer neapărat doar la departament. Cred însă că ideea de a funcționa ca un colectiv unitar trebuie să constituie un deziderat major.
3. **Resursa umană.** Doar istoria fundamentează viitorul. Această teză pare un truism, dar ea este extrem de importantă, în opinia mea, în asigurarea unui proces organic de dezvoltare a unei organizații. Perspectivele de dezvoltare ale unui departament își au originea în politicile de cadre din trecut. Din acest motiv, politica de asigurare a resursei umane trebuie să constituie un element central în managementul departamentului.
4. **Predare și cercetare.** În lumea universitară contemporană activitatea didactică nu se poate separa de cea de cercetare. Dincolo de formalismul și obsesia *filometrică* a cuantificării calității și de standardele arbitrare impuse uneori administrativ este necesar să redefinim

rolul cercetării în activitățile departamentului, încercând să ținem cont atât de standardele administrative, cât și de cele autentic profesionale. Formarea studenților noștri ar trebui să fie la rândul ei în mult mai mare măsură centrată pe activitățile de cercetare și consider că aici avem deja un avantaj consistent față de alte departamente de sociologie din România.

5. **Management bazat pe cercetarea științifică.** Sociologia trebuie să constituie un instrument al intervenției sociale, al definirii de politici publice și al managementului organizațiilor. Cred însă că aceste cerințe ne impun să abordăm în acest mod propriul management universitar. Cred că demersurile de cercetare ale sociologilor ar trebui să înceapă cu analiza propriei lor comunități științifice, a propriilor structuri în care muncesc. Ar trebui să analizăm deci, prin metode științifice, propria noastră activitate și să ne implicăm totodată în cercetarea procesului didactic și în auditul organizațional al întregii universități, contribuind astfel prin expertiza noastră la analiza și optimizarea activităților universității.
6. **Asumarea responsabilității.** Cred cu tărie că un management eficient al oricărei organizații, oricât de redusă, presupune delegarea și asumarea de responsabilități individuale. Munca trebuie să fie a echipei, dar răspunderea trebuie să fie individuală.
7. **Relația cu piața.** Cel mai important sistem de validare a unei universități a fost, este și va fi întotdeauna produsul muncii universitarilor și anume absolvenții, elitele intelectuale și cercetătorii pe care îi formează. Piața este cea care conferă în final valoare, care atrage noi tineri valoroși în sistemul universitar. Relația noastră cu piața trebuie să se instituționalizeze, este necesar să avem o monitorizare mult mai bună a absolvenților, să păstrăm o legătură constantă cu toți absolvenții care se afirmă în comunitățile noastre științifice. Este necesar totodată să analizăm periodic imaginea pe care o au absolvenții noștri în fața angajatorilor, atât în privința competențelor, cât și a curențelor lor.
8. **Relația cu societatea.** Cred că poziționarea noastră centrală în comunitatea academică din România, în comunitățile științifice ale specializărilor noastre se bazează în mod esențial și pe implicarea membrilor departamentului în dezbaterile publice din societatea românească, în activitățile de consiliere din mediul guvernamental sau privat, în activitățile din cadrul instituțiilor publice cu rol în managementul procesului universitar. Avem o tradiție în departament, dar și la nivelul comunității sociologilor din România și cred că departamentul nostru poate avea un ascendent în această direcție. Putem să ne gândim spre exemplu la faptul că doi colegi din departament au realizat în ultimii ani, ca directori de institute de cercetare, mai multe exit-polluri, printre cele foarte puține din ultimii ani, că prezența pe ansamblu a membrilor departamentului în spațiul public, în reviste

culturale, în presa scrisă, de televiziune sau online este cu mult mai mare decât cea înregistrată la nivelul oricărui alt departament de sociologie din România și trebuie să luăm în calcul dimensiunile totuși reduse ale colectivului nostru.

Principii profesionale

1. **Studentul trebuie să fie în centrul activității academice.** Este un deziderat potrivit căruia, pentru mine, esențială în munca unui cadru didactic universitar este activitatea didactică. Oricât de mult ar părea acesta un simplu truism, în sistemul universitar de astăzi pare tot mai des că studentul este doar pe locul al doilea în activitatea universitară. Cred cu tărie că activitatea didactică trebuie să constituie coloana vertebrală a oricărei cariere universitare.
2. **Scopul cercetării sociale este omul și comunitatea, iar sociologia trebuie să fie un instrument al schimbării sociale.** Cred într-o dimensiune activă, în implicarea civică a sociologiei. Cred că sociologul trebuie să fie parte constitutivă a proiectelor de dezvoltare instituțională, comunitară și mai larg socială.
3. **Coloana vertebrală a oricărei științe, cea care asigură progresul acesteia, o reprezintă dezvoltarea permanentă a corpului său metodologic.** Cunoașterea științifică, în orice domeniu, este asigurată de componenta metodologică, singura care îi poate conferi acest statut. Cred astfel că dincolo de preocupările de ramură, aplicative sau de orice altă natură, pentru un sociolog, componenta metodologică a pregătirii sale trebuie să constituie "coloana vertebrală" pe care se clădește orice carieră profesională în sociologie.
4. Pentru un om de știință **obiectivul ultim al demersului științific este dimensiunea teoretică a științei pe care o practică.** Există, desigur, multe domenii de activitate pentru un sociolog. Unele teoretice, altele înalt aplicative, toate definite profesional în anumite ramuri ale sociologiei. Cred că din punct de vedere profesional dimensiunea teoretică reprezintă vârful piramidei pentru cariera unui om de știință, cu atât mai mult în domeniul sociologiei, acolo unde statutul multi-paradigmatic al acesteia presupune în mod necesar construcții teoretice care să fundamenteze abordările, practicile metodologice și aplicațiile instrumentale.
5. **Sociologia trebuie să fie contemporană cu societatea în care este practică.** Cred că sociologia, fiind o știință despre societate, trebuie să țină pasul cu societatea în care este practică. Aceasta însă nu doar din punctul de vedere al evoluțiilor politice sau economice ale acesteia, ci și din perspectiva istoriei sale în ansamblu. În lumea contemporană apar

noi forme de comunicare, noi tipuri de comunități, noi modele de organizare socială, toate acestea, fie că sunt date de spațiul virtual, de comunicarea digitală, de interacțiunile specifice unor contexte a-spațiale și a-temporale trebuie să fie studiate de sociolog, nu post factum, ci chiar din momentul impunerii lor în societate.

6. **Sociologia și comunitatea sociologilor trebuie să fie permanent promovate în spațiul public.** Ele trebuie să constituie factori de legitimare a acțiunilor guvernamentale și ne guvernamentale. Niciun un om de știință nu poate fi influent și util în propria societate decât prin comunitatea științifică din care face parte. Cred cu tărie că este nevoie de o mult mai mare implicare a noastră a tuturor în întărirea comunității științifice din care facem parte, cu mult dincolo de simplele cadre formale asociative.

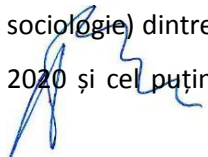
Obiective strategice

În această secțiune voi propune principalele obiective strategice ale programului meu managerial. Acestea privesc: dezvoltarea instituțională; cercetarea științifică, activitatea de pregătire practică a studenților și relația cu piața muncii, implicarea în comunitatea științifică, implicarea în proiectele de dezvoltare naționale, prezența în spațiul public a departamentului, politica de resursele umane.

Dezvoltarea instituțională

În cursul acestui an universitar, va trebui să autorizăm o nouă specializare la programul de licență, cea de resurse umane. Efortul instituțional este minim, având în vedere că noi avem deja două specializări importante pentru construcția unei astfel de program. Această decizie va avea un rol benefic asupra funcționării departamentului, întărind inclusiv specializările de sociologie și psihologie. Ea are o piață largă în acest moment în România, iar cel mai bun exemplu este acela că ea este căutată în prezent chiar de către o mare parte dintre absolvenții noștri care se orientează spre programe de internship sau spre programe de master în acest domeniu. Această specializare va asigura totodată premisele unei colaborări mult mai eficiente cu alte specializări ale școlii, atât cu cele din facultatea noastră, cât și cu cele de la Facultatea de comunicare, respectiv de la Facultatea de Administrație.

Va trebui ca în următorii patru ani să demarăm trei noi programe de master, (autorizate la sociologie) dintre care unul în limba engleză. Totodată, ar trebui să avem la finalul acestui mandat, în 2020 și cel puțin două programe de master la psihologie. Domeniile tuturor acestor programe de

master ar trebui dezbătute în departament dar deciziile ar trebui să se bazeze pe analiza pieței universitare și a forței de muncă. În acest moment trebuie spus că ar fi posibile domenii precum: psihologie socială, sociologie politică, schimbare socială și conflict social, devianță socială și criminologie, cercetare socială și marketing, cultură și societate românească contemporană, consultanță socială și marketing guvernamental etc. Evident, am oferit doar ilustrativ câteva asemenea domenii doar pentru a sugera arii tematice în care avem deja într-o mare măsură expertiza necesară. Departamentul nostru va trebuie să administreze începând de anul următor universitar trei specializări: sociologie, psihologie și resurse umane. Evident va trebui să avem o concepție unitară asupra funcționării acestora, într-un sistem integrat care să asigure eficiența lor financiară.

Dezvoltarea parteneriatelor Erasmus și a relațiilor internaționale. Voi propune ca un membru al departamentului să se ocupe de acest important vector al managementului departamentului. În prezent relațiile internaționale ale departamentului sunt personale și nu instituționale, ceea ce nu este suficient. Programul Erasmus a reprezentat o oportunitate pentru studenții noștri, în special de la masterat, dar el nu este valorificat la nivelul la care ar trebui. Desemnarea unui cadru didactic care să răspundă de acest domeniu este imperios necesară, mai ales că ar trebui să lărgim bazele colaborării internaționale și pe în domeniile noi de specializare ale facultății. În acest sens cu sprijinul Rectoratului încercăm în acest moment posibilitatea unei colaborări pentru psihologie cu Universitatea Sheffield din Marea Britanie.

Cercetarea științifică

În prezent toți colegii sunt implicați în proiecte de cercetare științifică, din păcate ele nu se contabilizează decât minimal în cadrul departamentului. Experiența programului Cartografierea socială a Bucureștiului fiind alături de programele europene singura experiență de implicare majoră la nivel de departament. Este necesar să fie definit un plan de cercetare al departamentului care ar trebui să prevadă minim două programe de cercetare anuală și minim un plan multianual. De asemenea, va trebui formată o echipă împreună cu colegi și din afara departamentului care să elaboreze permanent proiecte de cercetare (sau de dezvoltare instituțională) pentru diferitele instituții finanțatoare. Ar trebui să avem minim cinci șase proiecte mari depuse anual și minim același număr în care să avem doar rolul de parteneri.

Va trebui să activăm Centrul de studii și cercetări sociale pe care recent l-am creat formal, dar care nu are încă nici un fel de activitate. Pentru prima etapă, cu sprijinul Rectoratului, va trebui să angajăm un specialist care să se ocupe de managementul procesului de elaborare a proiectelor. Cred

însă că alături de acest centru mai pot fi înființate și altele. Un astfel de posibil centru ar putea fi "Centrul de studii privind migrația și refugiații". Suntem o țară care are un rol important în migrația de la nivelul UE, iar problematica parțial nouă a refugiaților este una de durată care va determina instituțiile europene și naționale la alocarea de finanțări importante pentru astfel de proiecte. În fine, a fost deja aprobat la nivelul SNSPA un program multianual de evaluare și audit care ar putea constitui baza pentru activitatea unui centru care să deruleze astfel de activități în universitate, dar și în afara ei.

Este necesar să ne elaborăm propria revistă de cercetare fie prin relansarea celei vechi, "Societatea reală", fie prin demararea unui nou proiect. Ideal însă ar fi ca să colaborăm cu o editură care să scoată revista și care să se ocupe, alături de unul sau doi colegi, de indexarea ei națională și internațională. Acest demers a început deja, dar mult prea firav însă pentru a vorbi deja de un instrument academic performant. Cred că revista nu ar trebui să fie un instrument de promovare a lucrărilor studenților, așa cum a fost gândită "Revista Societatea Reală" o bună bucată de timp, ci exclusiv cercetătorilor. Este recomandabil să susținem o revistă studentescă online, dar un astfel de proiect va trebui să implice un grup de studenți masteranzi și doctoranzi, care să se implice oficial într-un astfel de proiect, dar și un cadru normativ care să acrediteze activitățile editorilor la revistă, dar și ale studenților care publică articole.

La sugestia unor colegi propun totodată un program studentesc de cercetare pe care îl numesc *Flash surveys*. În cadrul acestor micro-cercetări ar trebui să ne propunem crearea unei echipe studentești (de la toate ciclurile de pregătire) care să fie pregătită de a merge în teren pentru a realiza cercetări exploratorii în cadrul unor evenimente publice semnificative. Ideea este aceea de a implica activ, dinamic și în timp real studenții în cadrul unor evenimente de impact public, dar și de a avea o bază minimă de informații care să fie utilizată în cadrul dezbaterilor publice, acolo unde noi am putea să venim cu un plus de valoare față de informațiile vehiculate public, în majoritatea cazurilor de nespecialiști. Totodată, aceste micro cercetări ar putea constitui baza unor cercetări sociale propriu-zise, realizate ulterior. Evident că unul din obiectivele avute în vedere este și acela de a fi prezenți în spațiul public și în agenda media în cadrul unor evenimente majore care au loc în București.

Mai jos propun cu titlu ilustrativ câteva programe anuale de cercetare, reiterând faptul că definitivarea și opțiunea pentru un anumit program trebuie să fie rezultatul unor dezbateri în departament. Putem să ne gândim astfel la programe de genul: Societatea on-line; Sociologia românească interbelică; Cultura vizuală și societate; Cartografierea devianței în București. Stratificare și migrație în București, Conflicte și mișcări sociale – studii de caz etc. Evident că obiectivul central al

activității științifice este acela de a obține finanțări pe baza unor proiecte, iar tematica de cercetare va fi atunci determinată de conținutul proiectelor câștigate.

Centrul de resurse de cercetare.

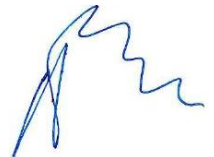
Propun înființarea unui centru de resurse de cercetare care ar trebui să centralizeze pe o platformă online materiale științifice (rapoarte de cercetare, instrumente de cercetare utilizate, prezentări de la Conferințe și dezbateri etc.) produse în Departament / Universitate, baze de date cu rezultate ale unor cercetări, dar și cu teze, lucrări de licență, dizertații și teze de doctorat, dar și orice alte tipuri de documente care pot fi utile studenților în activitățile de cercetare în care sunt implicați. După un prim an de funcționare a acestui proiect, putem să ne gândim la extinderea lui prin colaborarea cu alte facultăți din SNSPA și cu alte departamente de sociologie sau psihologie. Scopul acestui centru este acela de a permite accesul la informații și la modele de instrumente și materiale științifice. Este desigur de dorit să fie elaborat un proiect de finanțare pe această temă în cadrul noilor programe de finanțare europeană care se vor deschide anul următor.

Activitatea de pregătire practică a studenților și relația cu piața muncii

Departamentul nostru a avut de la înființare un avantaj major pe piața academică din București și anume dimensiunea foarte consistentă a activităților practice și de cercetare. Din acest motiv, absolvenții noștri au fost de regulă integrați rapid pe piața forței de muncă, de multe ori chiar din timpul studiilor de licență. Cred însă că actualul sistem de practică trebuie schimbat radical și adaptat unor condiții noi de organizare universitară, dar și condițiilor impuse de piața forței de muncă. Ar trebui să luăm în calcul redefinirea pe trei paliere a programelor de practică. a. În interiorul activităților didactice seminariale; b. Ca practică în sistem internship (pe termen lung, în instituții publice sau private); c. în sistem practică internă, asigurată de membrii departamentului.

Este nevie să fie elaborat anual un program de practică unitar al departamentului, va fi desemnat totodată un coleg/colegă responsabil cu programul de practică și câte un student de la fiecare ciclu de pregătire care se vor implica în organizarea programelor (activitate care va fi creditată).

Va fi desemnat un coleg/colegă responsabil/ă cu relația cu absolvenții. Va trebui să monitorizăm absolvenții minim doi ani. Este absolut necesar să ținem legătura periodic cu angajatorii absolvenților noștri. Cu unele instituții publice sau private putem încheia acorduri de colaborare în privința asigurării unor programe de internship, training, practică etc.

Implicarea în comunitatea științifică

Implicarea departamentului nostru în comunitatea academică a sociologilor și a psihologilor se poate realiza în trei modalități. Prin activitatea științifică a întregului departament și a fiecărui membru în parte, prin implicarea în activitățile instituționale ale asociațiilor profesionale și prin susținerea de reviste, conferințe și alte manifestări academice naționale și internaționale. Nu insist asupra celei de a doua strategii, cea a asociațiilor profesionale. În ceea ce privește activitatea de cercetare a departamentului, așa cum am precizat, ceea ce doresc să realizez este să dublez activitatea de cercetare individuală a membrilor departamentului cu aceea a unor proiecte de cercetare comune, proprii departamentului, care evident pot avea o altă forță și un alt impact academic. În privința manifestărilor științifice este necesar să organizăm cel puțin o conferință internațională (indexată internațional) anual și cel puțin una națională. De asemenea trebuie să susținem o Conferință studentescă națională (inclusiv în sistem online). Trebuie să punem la punct un sistem informatic care să poată susține la oricare tip de conferință prezentarea activă online a materialelor.

Implicarea în proiectele de dezvoltare naționale, prin consultanță și expertiză

Departamentul de sociologie va trebui să ofere expertiză reală pe piața cercetării sociale și a consultanței. La nivel de universitate am propus deja un sistem integrat de audit și evaluare anuală oferit de departament, care va contribui prin informațiile și analizele furnizate la îmbunătățirea continuă a performanțelor academice și administrative. Sunt convins însă că departamentul nostru poate oferi expertiză pe piața publică și privată, atât în domeniul guvernamental, cât și în cel al sectorului nonguvernamental, inclusiv în mediul economic privat. Desigur, acest gen de expertiză există deja la nivel individual la o mare parte din colegii de departament, doar că va trebui ca să dublăm aceste activități personale cu unele instituționale, ale departamentului de sociologie. Este necesară însă și implicarea activă, directă în structurile instituționale care au rol de consultanță, expertiză, audit sau management guvernamental, în special în privința structurilor care privesc organizarea și administrarea sistemului de învățământ superior.

Voi propune colegilor de departament ca în acest an universitar să dezbaterem oportunitatea și modalitățile în care am putea construi pe termen lung, eventual din primăvara acestui an, un grup de dezbateri și de analiză de tip *Think Tank* care să prezinte anual un **raport asupra societății românești**, document care ar trebui să devină unul de referință pentru spațiul academic, dar și pentru cel public în general. Nu ne putem limita doar la resursa umană a departamentului pentru acest proiect, dar conducerea și susținerea lui ar trebui să fie doar a noastră.

Prezența în spațiul public a departamentului

O comunitate academică este puternică doar prin competența și notorietatea membrilor ei, prin valorificarea și validarea publică a expertizei oferite. Un departament de sociologie poate constitui o structură academică puternică doar în măsura în care activitatea sa este certificată și recunoscută public. Acest lucru se poate realiza doar în două modalități. Prin recunoașterea publică și pe piața forței de muncă a competențelor și performanțelor absolvenților săi și prin certificarea și validarea profesorilor și cercetătorilor din respectivul departament, atât în comunitatea științifică, cât și în spațiul public. Prezența publică a sociologilor și psihologilor din departament atât în mediul online, cât și în cel audiovizual, la fel ca și în cadrul dezbaterilor publice realizate de instituțiile academice, organizațiile non-guvernamentale, dar și cele guvernamentale trebuie să constituie un obiectiv major al departamentului. În ziua de astăzi când recrutarea studenților se face în condițiile unei penurii generaționale și a al unei oferte publice excedentare de locuri bugetate, vizualizarea expertizei și a posibilităților de carieră de către posibili viitori studenți este extrem de importantă în gestiunea activităților academice.

Politica de resursele umane

Politica de resurse umane trebuie să se deschidă real atât către cercetătorii și cadrele didactice tinere, cât și către absolvenții înalt calificați ai specializărilor de sociologie și psihologie din țară. Aria noastră de selecție trebuie să fie mult mai mare, iar admiterea la concurs trebuie să se bazeze pe un stagiul de minim doi ani ca și profesor asociat. Trebuie să ținem cont desigur de cerințele legale privitoare la noile specializări, așa cum este cazul psihologiei și în viitor al resurselor umane. Va trebui să asigurăm deplina respectare a standardelor legale privitoare la norme, încărcarea posturilor, ponderi ale personalului academic etc. pentru toate programele noastre de licență și de master. Va exista pentru fiecare program de studiu un calcul al costurilor financiare pentru ca dezvoltarea noastră instituțională să fie una funcțională și durabilă. Va trebui să atragem în fiecare an un număr de minim trei patru absolvenți de la programele de licență în activitățile din cadrul facultății într-un program de burse de cercetare pentru tineri absolvenți încurajând astfel studenții noștri să urmeze programe de master și de doctorat în facultate. O parte a acestora pot astfel să constituie unul din bazinele de recrutare ale noilor colegi de departament.

Va trebui să asigurăm în următorii patru ani o politică "normală" de cadre, adică se ne bazăm pe o piramidă organizațională în care să avem atât asistenți și lectori cât și conferențieri și profesori. Preferabil este însă ca la baza piramidei să stea asistenții și lectorii, nu profesorii și conferențierii.

Voi propune de asemenea minim două posturi de cercetare, atât pentru psihologie, cât și pentru sociologie fie la nivelul departamentului, fie la nivelul universității. În următorii patru ani va trebui ca departamentul nostru să recruteze minim 10 colegi. Este evident necesar să mărim numărul cadrelor didactice mai ales la specializările noi: Psihologie (deja acreditată și în prezent cu un titular și trei posturi scoase la concurs) și Resurse Umane, începând de anul universitar următor.

În acest program managerial am încercat să surprind reperele majore ale modului în care văd dezvoltarea departamentului în următorii ani. Cred că după 15 ani de activitate în SNSPA este momentul unui salt calitativ major în modul în care definim rolul și misiunea departamentului nostru în universitate. Îmi doresc însă ca această dezvoltare să ne permită să ocupăm un rol centrat în cadrul sistemului academic de specialitate din România. Este evident că oricare din obiectivele propuse nu este realizabil decât prin efortul nostru comun, printr-o muncă de echipă, prin implicarea noastră a tuturor. Este iarăși evident că, în aceste pagini, am propus doar niște repere. Traseul nostru în următorii patru ani va fi dat însă de contribuția tuturor membrilor la stabilirea modalităților, mecanismelor și a obiectivelor particulare ale departamentului.

Vă mulțumesc,

Conf.dr. Alfred Bulai

